

ВПЛИВ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА НА ЗОВНІШНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ

ТЕТЯНА РУДЕНКО, студентка гр. МгХТ-
1-21 Науковий керівник Пастернак Л.Ф.,
старший викладач

**Дніпровський державний аграрно-економічний
університет**

Всесвітня міжнародна економіка — це економіка, в якій основними суб'єктами є національні держави [1].

Економічне життя суспільства характеризується об'єктивно обумовленими процесами інтернаціоналізації світового господарства. За межі країни виходять товари, послуги, капітал, робоча сила, виробничий процес. Економіка всіх країн світу формує міжнародну економіку, співпраця та взаємодія міжнародної і національних економік сприяє розвитку міжнародних економічних відносин [2]. Дана взаємодія характерна тим, що міжнародні події не проникають безпосередньо і не пронизують внутрішню економіку, а заломлюються через національну політику і процеси, які там відбуваються [1].

Будь-яка діяльність здійснюється на ґрунті певної системи принципів. Безумовно, що і така діяльність, як правове регулювання міжнародних економічних відносин базується теж на системі певних принципів. До найважливіших міжнародно-правових актів, в яких закріплені принципи міжнародного економічного права, слід віднести Статут ООН; Декларацію про принципи міжнародного права, щодо дружніх відносин і співробітництва відповідно до Статуту ООН від 24 грудня 1970 р., яка була затверджена Генеральною Асамблеєю ООН; Хартія економічних прав і обов'язків держав та Декларацію про встановлення нового економічного порядку, прийнятих Генеральною Асамблеєю ООН у 1974р.; Принципи міжнародно-торговельних відносин і торговельної політики, які сприяють розвитку, прийняті на I Конференції з торгівлі і розвитку в 1964 р. та ін.

Починаючи з 1990-х років масив внутрішніх правил України поповнявся в результаті прийняття Законів України про зовнішньоекономічну діяльність 1991 р., про заставу 1992 р., про нотаріат 1993 р., КТМ1995 р., про міжнародний комерційний арбітраж 1994р., про визнання та виконання в Україні рішень іноземних судів 2001 р., ГПК 1991р., а пізніше- нових ЦК 2003р., ГК 2003р., ЦПК 2004 р.

Суверенітет і незалежність дали поштовх розвитку міжнародно- договірної бази України. У сфері міжнародного приватного права нині діє декілька тисяч універсальних, регіональних й інших багатосторонніх, а також двосторонніх договорів України.

В законодавстві України принципи міжнародного економічного права можна знайти перш за все в Конституції України, ЗУ «Про міжнародні договори України», ЗУ «Про міжнародне приватне право», ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність» та ін.

Принципи міжнародного економічного права є основою формування принципів зовнішньоекономічної діяльності багатьох держав. Це — один із прикладів пріоритету норм міжнародного права і його принципів над національними нормами.

Питання економічного співробітництва України та ЄС вивчала значна кількість наукових шкіл та вчених, як вітчизняних, так і зарубіжних. Значний внесок у вивчення науково-практичних аспектів міжнародного співробітництва України зробили праці таких вітчизняних науковців, як О. Білорус, І. Бураковський, А. Гальчинський, В. Геєць, І. Журба, І. Тодоров, В. Чужиков, О. Шнирков та ін [3].

Що стосується України, то на даному етапі їй потрібно ще більше розвивати свої міжнародні економічні відносини, іншими словами – інтегруватися в світову господарську систему.

Наша країна займає одну з передових позицій серед держав СНД, стосовно розвитку зовнішньоекономічних зав'язків. Це зумовлено тим, що в державі існують вагомні об'єктивні матеріальні передумови, а саме: географічне розташування та наявність родючих ґрунтів, виробничі потужності, природні й трудові ресурси, транспортне забезпечення, науково-технічний потенціал, геополітичне становище. Беручи до уваги ці всі привілеї, можна з впевненістю сказати, що Україна досягла певних результатів у розвитку експортного виробництва. Прикладом даного твердження може бути молочна промисловість України. Незважаючи на те, що за останні 30 років кількість ВРХ скоротилося майже в 8 разів (станом на 1 липня в Україні зареєстровано 1,7 млн корів, в той час у 1990 році кількість поголів'я корів складала 8,6 млн.), це не заважає молочним підприємствам виготовляти свою продукцію достатньо високої якості і, як наслідок цього, співпрацювати з закордонними партнерами.

Вступ України до Світової організації торгівлі відкрив перспективи для розвитку національної економіки. Україна на абсолютно рівних умовах і правах з іншими членами організації бере безпосередню участь у формуванні новітніх правил торгівлі на світовому ринку в рамках раундів багатосторонніх торговельних переговорів із метою максимального врахування національних інтересів нашої держави в торговельно-економічній сфері. Набуття Україною членства в СОТ створило необхідні передумови для підписання в червні 2010 р. Угоди про вільну торгівлю з Європейською асоціацією вільної торгівлі (Норвегія, Швейцарія, Ісландія та Ліхтенштейн), яка набрала чинності з 1 червня 2012 р.; стало потужним стимулом для започаткування переговорів з Європейським Союзом щодо створення зони вільної торгівлі [5].

Серед країн, з якими в Україні вже налагоджені експортні поставки, можна виділити Німеччину, Угорщину, Польщу, Італію, Іспанію, Нідерланди, Молдову, Азербайджан, Вірменію, Грузію, ОАЕ. Вільна торгівля повинна забезпечити поступову інтеграцію економіки України у внутрішній ринок ЄС, її частиною є комплексна програма адаптації у сферах, пов'язаних із торгівлею. Крім цього, вільна торгівля покращить бізнес-середовище вітчизняного ринку, що є важливим для розвитку економіки у цілому [3].

Основними торговельними партнерами України в ЄС у 2020 р. стали: Німеччина (17,1 % від торгівлі товарами та послугами), Польща (16,2 %), Італія (8,5 %), Нідерланди (5,9 %) та Угорщина (5,6 %).

Також значна частка торгівлі припала на Францію (4,8 %), Чехію (4 %), Румунію (3,9 %), Австрію (2,9 %), Словаччину (2,8 %), Бельгію (2,7 %) та Литву (2,7 %). Частки інших держав-членів ЄС не перевищували 2 % [6].

По офіційним даним сайту Міністерства юстиції України, за період 2015-2020 років, близько 17 договорів у сфері економіки набрали чинності. В більшій мірі це були двосторонні міжурядові міжнародні договори з: Урядом Держави Кувейт, Китайською Народною Республікою, Міністерством економічного розвитку та туризму Румунії, Урядом Республіки Кіпр, Урядом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії, Урядом Литовської Республіки, Урядом Литовської Республіки та ін.

Один з договорів, що привертає увагу і є актуальним на сьогоднішній день - це договір між Урядом України та Урядом Швейцарії щодо українсько-швейцарського проєкту

«Створення бюджетного апарату штучної вентиляції легень у відповідь на виклики COVID-19» - Проект Фаза I (підписаний і набрав чинності 03.12.2020 р.) [7].

Список використаних джерел:

1.Hirst, P., Thompson, G The problem of 'globalization: international economic relations,national economic management and the formation of trading blocs. *Economy and Society*, 1992 21(4), 357–396. doi:10.1080/03085149200000017

2.Архієреєв С.І., Волоснікова Н.М., Климова С.О. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / за ред. проф. Архієреєва С. І., – Харків: НТУ «ХПІ», 2019. – 234 с

3. Манаєнко І.М., Путіліна Д.О. Тенденції торговельно-економічної співпраці України та ЄС. *Світове господарство і міжнародні економічні відносини*, 2017, випуск 3 (08), С-13.

4. Дунська А. Експортно-імпортна діяльність України / А. Дунська // *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право.* – 2016. – № 3. – С. 36-46

5. Портал постійного представництва України при відділенні ООН та інших міжнародних організаціях у Женеві. URL: <https://geneva.mfa.gov.ua/posolstvo/2604-about>. (дата звернення: 08.11.2021).

6. Міністерство закордонних справ України/ Відносини Україна – ЄС. Оpubліковано 06.08 2021 р. URL: <https://mfa.gov.ua/evropejska-integraciya/vidnosini-ukrayina-yes>.(дата звернення: 08.11.2021)

7. Міністерство юстиції України / Міжнародні договори, що набрали чинності для України, включені до єдиного державного реєстру нормативно-правових актів у січні 2020 року.

Оpubліковано 12.02.2020 р. URL:

<https://minjust.gov.ua/news/acts/mijnarodni-dogovori-scho-nabrali-chinnosti-dlya-ukraini-vklyucheni-do-edinogo-derjavnogo-reestru-normativno-pravovih-aktiv-u-sichni-2020-roku> (дата звернення: 08.11.2021).